

familie wapen Familie van Leefdael

Christina de Wilde

Ongehuwd samenwonen "op stand" in de 15^e eeuw.

Christina's afkomst

Christina de Wilde, dochter van Rijquijn de Wilde, stamt uit een familie van schepenen in Rhenen. Lokale elite kun je zeggen. We weten niet zo heel veel van haar, maar wat we weten levert een interessante kwestie op.

Haar relatie met Lodewijk van Leefdael

We weten dat Christina in de tweede helft van de 15^e eeuw ongehuwd samenwoont met een van de grotere mannetjesputters uit onze geschiedenis Lodewijk van Leefdael. Lodewijk komt uit een aanzienlijk geslacht uit de zuidelijke Nederlanden dat ook bezittingen in Rhenen heeft. Zijn grootvader strijkt als eerste in Rhenen neer en bouwt Huis Leefdael. Zijn kleinzoon Lodewijk wordt muntmeester, schout en financier van de bisschop en bij gelegenheid, ook financier van de stad Rhenen. De relatie ontstaat als Lodewijk weduwnaar is geworden. Christina is waarschijnlijk veel jonger dan hij, al weten we niet hoeveel. Christina en Lodewijk wonen in alle openheid samen op Huis Leefdael, dat waarschijnlijk eerst verbouwd wordt. Het moet een hechte relatie zijn geweest waaruit zes kinderen zijn geboren. Als Lodewijk in 1506 overlijdt, laat hij haar en de kinderen niet onverzorgd achter.

Hoezo, ongehuwd samenwonen ?

Maar ongehuwd samenwonen in die tijd? Kan dat wel ? Heb je het dan niet maatschappelijk verbruid? Nu is ongehuwd samenwonen echt niet iets van alleen onze tijd, het is van alle tijden. Maar men gaat er in elke periode anders mee om.

In de vroege middeleeuwen (6e tot 10e eeuw) verheft de moederkerk het huwelijk tot sacrament. Het moet in aanwezigheid van een geestelijke worden gesloten en ingewijd. Wie er meer dan één vrouw op nahoudt, wordt meer en meer buiten de gemeenschap geplaatst. Oók echtscheiding is taboe. Samenwonen is dus door de heiligverklaring van het huwelijk vanzelfsprekend officieel niet toegestaan. Wat niet betekent dat het niet gebeurt natuurlijk. In de twaalfde eeuw breidt de kerk de eisen voor een rechtsgeldig huwelijk uit. Zo komen, waar de parochie sterk is, ook „samenwoners" vaak buiten de gemeenschap te staan. Alleen onder „het varende volk" (marskramers en dergelijke) komt ongehuwd samenwonen dan nog vaak voor. Hoe meer we de Hervorming (1517) naderen, hoe meer de huwelijks- en gezinsverhoudingen gaan voldoen aan de kerkelijke eisen.

Nu is Lodewijk van Leefdael wel veel en vaak van huis en reist hij voor onze stad tot naar Rome, maar men kan hem zeker geen "varend" volk noemen. En ook van Christina kan dat niet worden gezegd. We kunnen daarom alleen raden naar de reden waarom Christina en Lodewijk nooit zijn getrouwd.

Alles afpellend zal de voornaamste reden mogelijk het grote leeftijdsverschil tussen Lodewijk en Christina zijn geweest. Lodewijks kinderen zijn al volwassen en getrouwd. "Nieuwe" wettige kinderen van hun vader“ versnipperen” het erfgoed van vader Lodewijk alleen maar.

Bron:

- V A N LEEFDAE L De geschiedenis van de familie en het huis. door Ph.J. van Dael Oud Rhenen 1992
- Opkomst van het samenwonen na de seksuele revolutie Artikel Ref Dagblad 1983